

PIENHANKINTAOHJE

Yleistä

Kaikkien Leppävirran kunnan tekemien hankintojen tulee perustua voimassa olevaan talousarvioon, hankintasuunnitelmaan sekä hankintastrategiaan. Koosta riippumatta hankinnat tehdään aina huolellisesti ja hankintalain oikeusperiaatteiden mukaisesti. Hinnan ohella tulee tarpeen ja tilanteen mukaan arvioida myös hankinnan laadullisia ominaisuuksia.

Hankintoihin noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, kuten:

- hankintalaki (1397/2016)
- laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/99)
- laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 1233/2006
- palveluja sekä rakennusurakoita hankittaessa on yleensä noudatettava myös tilaajavastuulakia, joka velvoittaa työn tilaajan selvittämään, että hänen sopimuskumppaninsa täyttävät sopimuspuolina ja työnantajina lakisääteiset velvoitteensa. Lähtökohtaisesti tilaajavastuulaki koskee kaikkea työtä, jota tehdään ulkopuolisen yrityksen eli sopimuskumppanin työntekijöiden toimesta tilaajan tiloissa. Tilaajavastuulakia sovelletaan, jos vuokrattujen työntekijöiden työskentely kestää yli 10 työpäivää tai jos alihankintasopimuksen arvo ylittää 9 000 euroa ilman arvonlisäveroa.

<https://www.tilaajavastuu.fi/fi/tilaajavastuulaki/>

Hankintalaki (1397/2016) ei koske alle 60.000 euron ns. pienhankintoja eikä alle 150.000 euron rakennusurakoita (arvonlisäverottomat hinnat). Näiden hankintojen osalta menetellään alla olevien ohjeiden mukaisesti. Hankinnan arvo arvioidaan sen perusteella, mitkä ovat olleet vastaavien tuotteiden tai palvelujen ostojen kustannukset neljän viimeisen vuoden aikana tai tulevalla neljän vuoden aikajaksolla. Kansalliset hankintarajat ylittävät tavara- ja palveluhankinnat, rakennusurakat, sosiaali- ja terveyspalveluiden hankinnat sekä muut erityiset palveluhankinnat kilpailutetaan käyttämällä menettelyä, joka on hankintalain yleisten periaatteiden mukainen. Hankintayksiköllä on laaja harkintavaltta sen suhteen, minkälaista menettelyä se haluaa käyttää kansallisten hankintojen kilpailuttamisessa. Kevyen kilpailutusten hankintarajojen nostaminen kansallisiin kynnysarvoihin asti mahdollistaa paremmin paikallisten toimijoiden huomioon ottamisen kansallisten kynnysarvojen alle jäävissä hankinnoissa.

Voimassa olevat kansalliset kynnysarvot ja hankintamallit:

Hankintalain kynnysarvo alv 0 %	Kilpailutus hankintalain yleisten periaatteiden mukaisesti	kevyt kilpailutus
alle 60.000 € tavara- ja palveluhankinnat	yli 60.000 € tavara- ja palveluhankinnat	alle 60.000 € tavara- ja palveluhankinnat
alle 400.000 € sosiaali- ja terveyspalvelut (Liite E kohdat 1-4)	yli 400.000 sosiaali- ja terveyspalvelut	alle 400.000 sosiaali- ja terveyspalvelut
alle 150.000 € rakennusurakat	yli 150.000 euron rakennusurakat	alle 150.000 euron rakennusurakat
alle 300.000 € muut erityiset palvelut (Liite E kohdat 5- 15)	yli 60.000 € tavara- ja palveluhankinnat	alle 60.000 € tavara- ja palveluhankinnat
alle 500.000 € käyttöoikeussopimukset		

Pienhankintavaltuudet

Pienhankintojen päätösvalta määritellään kunnanhallituksen vuosittain hyväksymissä talousarvion ja käyttösuunnitelman täytäntöönpano-ohjeissa ja hallintosäännössä. Lautakunnat päättävät hankinnoista **talousarvion ja hallintosäännön** puitteissa.

Voimassaolevan hallintosäännön mukaisesti kunnanjohtaja ja osastopäälliköt ovat oikeutettu hyväksymään hankinnat, joiden arvonlisäveroton arvo ei ylitä **65.000** euroa. Tulosalueiden ja vastuualueiden vastuuhenkilöt päättävät enintään **40.000** euron hankinnoista ja palvelusopimuksista. Tulosyksiköiden vastuuhenkilöt päättävät enintään **10.000** euron hankinnoista ja palvelusopimuksista. ICT-asiantuntija enintään **16.000** euron hankinnoista ja palvelusopimuksista. Metsätalous-, rakennuttaja- ja sähköinsinööri päättävät enintään **40.000** euron hankinta- ja palvelusopimuksista. Osastopäällikkö voi delegoida hankintansa mukaan hankintojen päätösvaltaa alaisilleen, vastaten kuitenkin hankintamenettelyn oikeellisuudesta ja määrärahojen riittävydestä.

Alle kansallisten kynnysarvojen jäävät pienhankinnat tehdään hankintalakia henkeä noudattaen seuraavasti:

Ennen hankintaa määritetään hankinnan arvo. Hankinnan arvo määritetään laskemalla vuotuinen toteuma tai arvio kerrottuna neljällä (kuukausiarvo kertaa 48) tai laskemalla yhteen neljän edellisvuoden toteuma. Jos hankinnan arvo jää alle kansallisten arvojen noudatetaan seuraavia ohjeita.

Selvitetään voimassa olevat puitesopimukset. Hankinta tehdään puitesopimustoimittajalta tai minikilpailutetaan puitesopimustoimittajien kesken.

Alle 5000 € hankinnat. Hankinnat hankitaan kokonaistaloudellisesti edullisemmalta toimittajalta tai sähköpostikyselynä 2 – 3:lta yritykseltä.

Muut kevyen kilpailutuksen hankinnat sekä rakennusurakat kilpailutetaan hankintalain henkeä ja hallintosääntöä noudattaen. Hankinta kuvataan lyhyellä tarjouspyynnöllä. Kilpailutus voidaan minimissään toteuttaa sähköpostikyselynä vähintään kolmelle yritykselle siten, että yritykset vastaavat saamaansa sähköpostiin. Kilpailutuksen julkaisussa on kuitenkin toivottavaa, että hyödynnetään IS-Hankinnan sähköistä hankintapalvelua. Tarjouksista tehdään hinta- ja ominaisuusvertailu ja vertailun perusteella tehdään hankintapäätös (sähköinen portaali tekee päätöksen automaattisesti). Hankintapäätökseen liitetään mukaan hankintaohje. **Jos tavara- ja palveluhankinnoissa alle 60 000 euron ja rakennusurakoissa alle 150 000 € hankinnoissa** tarjousten pyytäminen sähköpostitse kolmelta toimittajalta ei ole hankinnan laadun, sisällön tai muun perustellun syyn vuoksi tarkoituksenmukaista tai mahdollista, on asia perusteltava hankintapäätöksessä.

Hankintaprosessi

1. Hankinnat valmistellaan huolellisesti

- lähtökohtana kustannustehokkuus ja tarvelähtöisyys
- hankinnan valmisteluun tulee käyttää riittävästi aikaa!
- talousarvion ohjeistuksen mukaan on noudatettava säästäväisyyttä ja suoritettava vain välttämättömät hankinnat
- hankintamenetelmä valitaan tarpeen ja tilanteen mukaan
- valmisteluun kuuluu myös yritysvaikutusten arviointi (Onko hankinnalla yritysvaikutuksia? Millaisia? Onko paikallista tarjontaa?)

2. Pienhankintojen toteuttaminen

- käytetään puitesopimuksia, jos niitä on.

- osto tai kilpailutus tämän ohjeistuksen ja valtuuksien mukaisesti

3. Kun kilpailutetaan, tarjouspyynnöt laaditaan sisällöltään selkeästi

- vaatimusten määrittelyä tarpeeseen soveltuen
- arviointikriteerien määrittäminen, ellei valintaperusteena ole halvin hinta
- kriteereitä määritettäessä huomioidaan paikallisten toimijoiden mahdollisuudet osallistua kilpailutuksiin
- hyödynnetään IS-Hankinnan hankinta-asiameistä, sähköisiä kanavia ja hankintaohjelmia tehokkaasti
- tarjouspyynnön / hintatiedustelun lähettäminen rajoitetusti suoraan yrityksille on mahdollista alle kansallisten kynnyksarvojen alle jäävissä hankinnoissa

4. Saadut tarjoukset käsitellään hankintalain mukaisesti

- jätettyihin tarjouksiin on mahdollista pyytää tarkennuksia, jollei kysytyt tiedot mahdollista tarjouksen parantamista
- myöhästyneet tarjoukset palautetaan avaamattomana
- tarjouspyyntöä vastaamattomat tarjoukset hylätään ja ilmoitetaan tarjoajalle

5. Kilpailutetun hankinnan päätös ja sen täytäntöönpano

- hankintapäätös tehdään hankintavaltuuksien puitteissa. Päätökseen kirjataan lyhyesti arviointi (2-3 virkettä) hankinnan vaikutuksista.
- hankintapäätöksen jälkeen hankinta asiakirjat ovat julkisia
- hankintapäätöksiin liitetään muutoksenhakua varten oikaisuvaatimusohje
- hallintosäännön mukainen hankintaoikaisu on käytössä
- KKV valvoo hankintojen hankintalain mukaisuutta. Jokainen, joka katsoo hankintayksikön menetelleen hankintalain vastaisesti, voi tehdä KKV:lle toimenpidepyynnön menettelyn lainmukaisuuden tutkimiseksi
- hankintaan liittyvät ehdot saatetaan kaikille tilauksia tekeville työntekijöille sekä laskuttajille tiedoksi

6. Hankinnan dokumentointi ja seuranta

- hankinnoista tulee tehdä viranhaltijapäätös asianhallintajärjestelmään ja merkintä diaariin
- hankinnan toteutumista tulee seurata ja tarvittaessa reklamoida puutteista

Hankinnoista / tarjouspyynnöistä ilmoittaminen

Leppävirran kunnan kotisivulla ilmoitetaan hankintalain mukaisesti kilpailutettavat tarjouspyynnöt sekä Leppävirran kunnan hankintasuunnitelma. Hankintasuunnitelmassa on hyväksytyt tulevat kynnyksarvot ylittävät hankinnat. IS- Hankinnalle annettujen toimeksiantojen ilmoittamisesta vastaa IS-Hankinta.